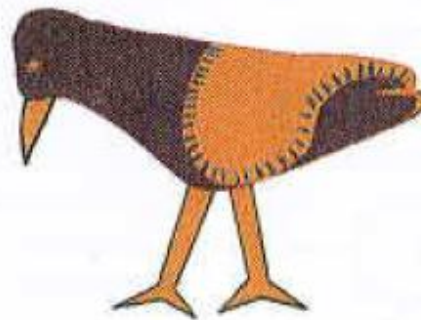
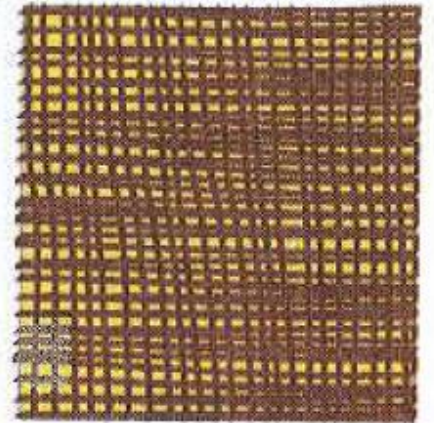

VUOTIAAN
VANHEMMILLE

P E R H E N E U V O L A

VAUHDIN HURMAA

Nelivuotiaan mielenlaatu on hyvin vaihteleva. Hän on välillä hyväntuulinen ja tottelevainen, välillä hyvin hankala ja uhmakas. Hänen on vaikea pysytellä paikallaan. Välillä hän ryntäilee paikasta toiseen ja kokeilee taitojaan, toisinaan hän taas puuhailee jotakin kiinnostavaa hyvinkin keskittyneesti.

Lapsesi hallitsee hyvin ruumiinsa liikkeitä. Hän saattaa olla itsevarma ja peloton liikkeissään. Leikit ovat usein rajuja ja niissä pyritään saavuttamaan ennätyksiä: kiivetään mahdollisimman korkealle, juostaan yhtä lujaa kuin maailman nopein jne. Lapsesi haluaa olla paras, eka ja salama. Leikit voivat tulla liiankin villoiksi ja lapsi saattaa välillä sortaa tovereitaan häikäilemättömästi. Toisaalta kaverit alkavat merkitä yhä enemmän. Riitoja syntyy tällöin helposti. Lapset yrittävät keskenäänkin sopia erimielisyyksiä ja tätä on hyvä tukea.

MAHTAVA KERSKAILIJA

Tässä iässä lapsesi kehuskelee kaikenlaisilla asioilla. Hän on hyvin kiintynyt kotiinsa ja haluaa, että kaikki siellä on suurinta ja parasta. Oma vanhempi on voimakkein, paras ja taitavin. Kerskailuun liittyy mahtaileva itsekeskeisyys ja hurja liioittelu, jota vanhemmat saattavat pitää valehteluna. Lapselle itselleen nämä uskomattomat jutut ovat usein täyttä totta. Hän ei vielä kykene tajuamaan, mitä valehtelu on. Toisaalta hän voi olla ihan estoton rehellisyydessään ja saattaa perin pohjin nolata vanhempansa paukuttelemalla suureen ääneen sellaisia totuuksia, joita vanhemmat eivät mistään hinnasta haluaisi tulevan yleiseen tietoon.

PERÄÄNANTAMATON KYSELIJÄ

Sanavarasto lisääntyy koko ajan ja puhe alkaa jo olla aika hyvin kehittyneenä. Lapsi ihastuu helposti uusiin ihmeellisiin sanoihin ja leikittelee niillä mielellään. Hän puhuu vuolaasti ja usein itsekseenkin leikkiessään höpöttää taukoamatta. Vanhempien ei pidä luulla häntä tämän vuoksi mitenkään "hurahtaneeksi". Tähtänsä vuolauteen liittyy melkein aina myös jatkuva kysely, joka saattaa joskus tuntua suorastaan näännyttävältä. Usein kysymykset ovat vielä sellaisia, että niihin on suorastaan mahdotonta vastata. Kiusallisiakin ne voivat joskus olla. Vastaa kysymyksiin asiallisesti. Voit hyvin tunnustaa tietämättömyytesikin tai yhdessä pohtia vastauksia kysymyksiin.

YLITSEAMPUVAA HELLYYTTÄ JA VIHAA

Nelivuotiaan taipumus liioittelun näkyy myös tunteenpurkauksissa. Suuttessaan hän saattaa ladella kauheita uhkauksia. Vastaavasti lapsen hellyyden osoitukset ovat yhtä rajuja ja lupaukset katteettomia. Lasta ei pidä moittia liioittelusta eikä häntä kannata liikaa oikaista, tilanne kyllä tasaantuu vähitellen ajan oloon. Tunteiden nimeäminen, asioiden yhdessä miettiminen ja juttelu auttavat lasta rakentamaan käsitystään itsestään ja elämän ilmiöistä.

JÄRJESTYKSEN OPETTELU

Pukeutuminen, tavaroiden korjaaminen ja siisteys ovat asioita, jotka usein muodostuvat ongelmallisiksi. Lasta on vielä autettava pukeutumisessa. Tämä käy parhaiten esim. siten, että asetat vaatteet hänen eteensä oikeinpäin ja oikeassa järjestyksessä. Pukeutuminen synnyttää usein kiukuttelua. Joskus huumori helpottaa vaikeita tilanteita. Kokeilepa sitä.

Riisuuntuminen tapahtuu kyllä jo itsenäisesti, mutta vaatteet jäävät useimmiten mytyksi lattialle ja lelut hujan hajan. Ei ole vielä aiheellista vaatia lasta yksin korjaamaan tavaroitaan. Kun sinä kokoat yhdessä lapsesi kanssa hänen lelujaan, vaikkapa leikin muodossa, oppii hänkin vähitellen huolehtimaan tavaroistaan.

Myös peseytyminen on hyvä suorittaa yhteisvoimin – nelivuotias on nimittäin mielellään hiukan likainen. Pissavahinkojakin sattuu öisin vielä usein.

Ruokahalun suhteen nelivuotias voi olla oikullinen ja valikoiva. Hyviä tapoja ei kannata vielä kovin innokkaasti opettaa. Lapsi mielellään toimii vanhempien tavoin ja omaksuu kohteliaan käytöksen, jos muutkin toimivat niin.

JÄNNÄT LEIKIT

Tämä ikä on lääkrileikkien aikaa. Lapsen kiinnostus sukupuoliasioihin kasvaa. Hän pyrkii leikeissään ja kyselemällä selvittämään pojan ja tytön välisiä eroja ja syntymätapahtumaa. Hän leikkii mielellään sekä tyttöjen että poikien kanssa. Hän haluaa tutustua perusteellisesti niin omaan itseensä kuin toisiinkin lapsiin. Sukupuolielinten katselu ja koskettelu on jännää leikkiä, jota aikuiset eivät aina oikein ymmärrä. Leikit ovat kuitenkin lapsen luonnollista kehitystä eikä niitä kannata paheksua.

Aikuisen olisi hyvä selittää lapselle sukupuoliasioita mahdollisimman selkeästi silloin, kun lapsi niitä kyselee. Kuvien katselua ja piirroksia voi hyvin käyttää apuna. Tilannetta helpottaa, jos te molemmat vanhemmat yhdessä juttelette asiasta lapsen kanssa.

PIENI TAITEILIJÄ

Tämän ikäisille lapsille rooli- ja kotileikit ovat mieluisia. Anna lapsesi rauhassa leikkiä monenlaisia leikkejä. Leikkeihin tarvitaan roolivaatteita. Aikuisten erilaiset vaatteet ja vanhat esineet ovat kaikkein suosituimpia. Mielikuvituksen avulla vanhoista tavaroista kehitellään monenlaista käyttökelpoista leikkivälinettä.

Kaikenlainen luova työ, kuten rakentaminen, piirtäminen, muovaileminen, maalaaminen ovat tässä iässä lapsen lempipuuhiä. Häntä on hyvä ohjata askarteluvälineiden käytössä. Varsinaiseen puuhailun kannattaa puuttua mahdollisimman vähän ja antaa hänen luovuutensa tulla esille. Lapsen maailmassa ruoho voi olla punaista, kärpässienet sinisiä ja taivas pelkkää aurinkoa.

LUE LAPSELLESI

Lapsellasi on valtava mielikuvitus. Kaikki sadut ja kertomukset viehättävät. Osta lapsellesi muutama oma kirja ja mene myös kirjastoon yhdessä hänen kanssaan. Isän tai äidin kainalossa on hyvä tutustua kirjojen maailmaan. Iltasatu ja hyvänyön suukko auttavat irtaantumaan päivän seikkailuista ja toivottavat Nukkumatin tervetulleeksi.

**Kysy kirjasuosituksia
4 - vuotiaille kirjastosta**

www.tampere.fi/kirjasto